

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, September 10, 1982

Nr. 169

SVEICARAI ISIVERŽE Į LENKŲ AMBASADĄ

MEKSIKA PATARĖ AMERIKIEČIAMS NEISTUŠTINTI KRAUTUVIŲ

VYRIAUSYBĖ YRA PASIRUŠUSI SUSTABDYTI IŠVEŽAMŲ PREKIŲ KIEKĮ, NENUSKRIAUSTI GYVENTOJŲ

MEKSIKA, sostinė. — Meksikos prezidentas suvaldė bankus, vežusius užsienin dolerius. Dabar prezidentas yra pasiruošęs suvaldyti amerikiečius, pasiūvusius ištuštinti Meksikos krautuvės.

Bankai norėjo suversti visą bėdą „krašto“ prezidentui Jose Lopez Portillo už gilią ekonominę krizę, bet prezidentas suvaldė bankus ir kraštas pradeda atsigaivinti. Galimas daiktas, kad kai kurie Meksikos bankai turės išskinti teisme už Amerikos dolerių išvežimą. Kraštas dabar mato, kad ekonomija atsigaivina, kai hus suvaldyti pasipinigau, ti trokštantieji bankai. Neapikant, kurią bankai sėjo prieš prezidentą Portillo, jau sustabdyta. Kalti buvo bankininkai, vežę užsienin bankuose laikomas dolerines atsargas.

Šią savaitę pradėjo tuštėti krautuvės. Paaškinio, kad amerikiečiai išveža iš krautuvių pačius vertingiausius daiktus.

Meksikiečiai nespėjo

pakelti kainų

Meksikos prekybininkai nespėjo pakelti prekių kainų, kai prezidentas uždarė bankus ir paruošė įstatymus neišvežti dolerių į užsienį.

Meksikoje gyvenantieji amerikiečiai, operuojantieji doleriais, patyrė apie žemesnės gerų krautuvių kainas, pradėjo pirkti brangesnes prekes. Vieni tas prekes naudojo namuose, o kiti jas vežė į Ameriką. Didesnės krautuvės pradėjo tuštėti. Vyriausybė yra pasirūšusi sustabdyti Meksikos krautuvių tuštėjimą. Ji turi paruošti instrukcijas pasienio muitininkams, kad apdėtų didesniais muitais išvežamas meksikiečių gamintas prekes, bet tai ne toks lengvas dalykas. Kol tos instrukcijos bus paruoštos, tai amerikiečiai veža prekes iš Meksikos.

Vyriausybė nemano, kad šia padėtimi naudojasi Amerikos prekybos bendrovės, bet tikrai paprasti keleiviai. Vis vien gnanantieji prie Meksikos sienos amerikiečiai važiuoja į Meksiką nusipirkti net ir maisto produk-

KYSININKAS NUBAUSTAS KALĖTI TIK VASAROS LAIKU

Thomas Richards, 35 metų, buvęs Cook apskrities apeliacinės mokesčių įstaigos tarnautojas, už 8,500 dol. kyšio priėmimą, nuteistas aštuoniems mėnesiams kalėjimu, tą bausmę atliks tik liepos ir rugpjūčio mėnesiais per ketverius metus. Teisėjas, duodamas jam tokia keistą bausmę, atsivėlgė į Richards pareikšimą, kad jis privaiškins teisme už Amerikos dolerių išvežimą. Kraštas dabar mato, kad ekonomija atsigaivina, kai hus suvaldyti pasipinigau, ti trokštantieji bankai. Neapikant, kurią bankai sėjo prieš prezidentą Portillo, jau sustabdyta. Kalti buvo bankininkai, vežę užsienin bankuose laikomas dolerines atsargas.

— Lenkijos komunistinė vadovybė griežtai perspėjo karingųjų katalikų vyskupą, kad prieš bažnyčią bus imtasi represijų, jei jos kunigija nebus pačių katalikų šuvaldyta. Priešpozolita labai griežtai pasakė prieš Przemyslio vyskupą Ignacy Tokoczuk, kuris Čenstakavoje sakydams 300,000 ūkininkų miniai pamokslą, mėgino tikintiuosius nusiųtyti prieš netikintuosius.

— Sveicarus informavo apie „pulkinkininką“ Visockį iš antro aukšto išlipęs Lenkijos ambasados reikalų vedėjas Matušiak.

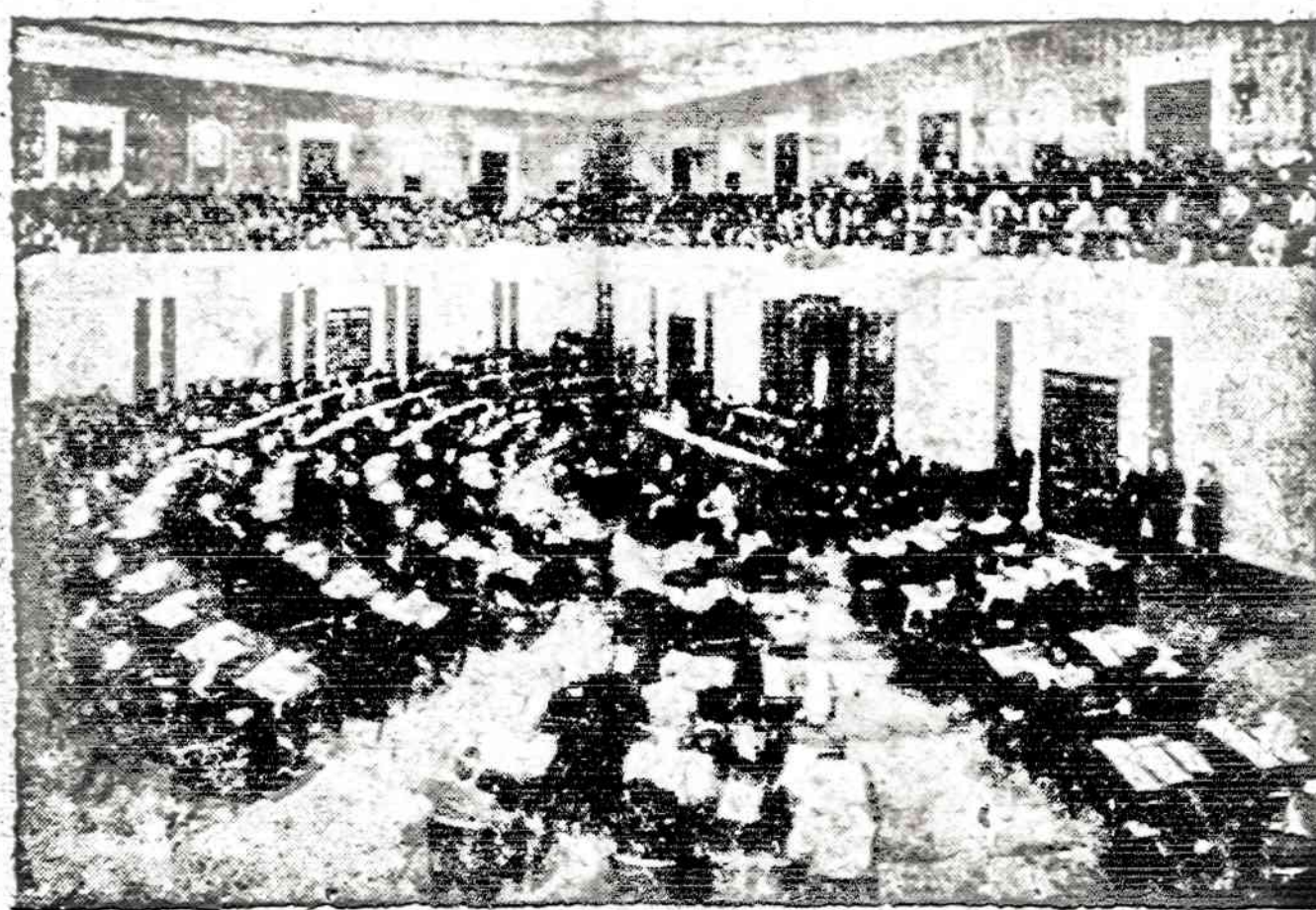
— Ketvirtadienį aukso uncija kainavo \$476.

— Sirijos kariams įsakyta trauktis iš pietų Libano, vengiant nesuspriatimų.

— Šiaurės Libane esantieji Sirijos kariai palikti be aviacijos globos.

— Prokuratūra Washingtone įsakė įsaldyti visus Gordon Liddy pinigų, nesumokėtus pagal 4 teismo sprendimus. Po teismo Liddy uždėjo stambias sumas, bet nemokėjo mokesčių ir nemokėjo teismo paskirtos baudos.

— George Wallace atsisakė nuo visų nelaimių ir kandidatuoja Alabamos gubernatoriaus pareigoms.

JAV Kongresas susirinko svarstyti prez. Reagano veto mokesčių reikalams.

Beginas atmetsa Reagano planą, grasina karo veiksmais Sirijai

PREZIDENTAS REAGANAS YRA ĮSITIKINęs, KAD BEGINAS VAIDINA, BET APRIMS

JERUZALĖ. — Izraelio premjeras Menachem Beginas trečią dieną pareiškė parlamentui, kad Izraelio karo jėgos neleis Sirijai daryti įtakos Libano ekonominei, kultūrinei ar visuomenei gyvenimui. Visus Libano reikalus tvarkys patys libaniečiai.

— Aš naudoju šią progą įspėti Siriją, kad mes netoleruosime jokių raketų, įvežamų į Libaną, — parlamentui pareiškė Beginas. — O jeigu Sirija įvežtų artileriją, tai kiekviena bus sunaikinta.

Beginas dar pridėjo, kad Sirija negalės naudoti Beirut-Damasko vieškelio karo medžiagai pervežti. Jeigu Izraelis nustatys, kad Sirija šiems tikslams naudos didijį vieškelį arba jo dalį, tai vieškelio Sirija negalės naudoti.

Sirija negali naudoti Libano erdvės

Izraelis jau praeitais metais įspėjo Sirijos vyriausybę, kad nuo 1981 metų balandžio mėn. Sirija negali naudoti Libano erdvės. Iš patirties Sirija žino, kad kiekvieną kartą Sirijos lėktuvai buvo numušti, kai tiklaj jie įsukdavosi į Libano erdvę. Mes žinome, kad Sirija keliais atvejais skundėsi, kad prašė užtarimo Sovietų Sąjungoje,

Beginas atmets prez. Reagano pasiūlymą

Izraelio premjeras pareiškė parlamentui, kad atmets prez. Reagano pasiūlymą duoti palestiniečiams autosomiją ir jų gyvenamą sritį perleisti Jordanijos globon.

Beginas aiškiai pasisakė prieš prez. Reagano pasisakymą sustabdyti visų naujų kolonijų statymą dešiniojo Jordano upės kranto žemėse. Tai buvo Judėjos žemės, todėl Izraelis savo kolonijas ir toliau ten statys.

— Jeruzalė yra Izraelio sostinė, ji ir toliau pasiliks Izraelio sostine, niekas Jeruzalės iš Izraelio neatims, — griežtai pareiškė premjeras.

Šie žodžiai nuskambėjo po visą pasaulį.

Prezidentas Reaganas kitaip galvoja

WASHINGTON, D.C. — Beginas kitaip negali kalbėti, pareiškė prez. Reaganas, — bet kai atstovai susėdė prie stalo ir pradėis svarstyti, tai Beginas pakėis savo nuomonę. Jis padarė nuolaidas David konferencijoj.

Prezidentas džiaugiasi, kad Jordanija, Egiptas, Tunisija ir kitos valstybės pritaria jo pasiūlytam planui. Pirmomis dienomis padaryti pareiškimai buvo priešingi, bet dabar reikalas visai kitaip stovi.

Prezidentas patenkintas, kad į Jėzų suvažiavusieji arabų atstovai neatmetė jo pasiūlymų. Arabai svarstė tris projektus Artimųjų Rytų taikai ir nutarė iš kiekvieno paimti pačius pagrindines mintis.

Prez. Reaganas yra įsitikinęs, kad Beginas turės sutikti padaryti nuolaidų, nes taika Izraeliui yra svarbiau, negu ilgus metus tęsiama kova. Prezidentas žino, kad karas jau yra įgrišęs ir Izraelio gyventojams.

Arabai vertina prez. Reagano pasiūlymą, nes jie žino, kad prez. Reaganas gali padaryti spaudimą į Izraelį. Prezidentas, atleidamas A. Haigą, jau padarė pirmą žingsnį.

B'nai B'rith pritaria prez. Reaganui

Kada Izraelio premjeras šūkiauja parlamente, kad jis atmets prez. Reagano planą Artimųjų Rytų taikai ir nežada atiduoti Jeruzalės, pati galingiausia Amerikos žydų organizacija (B'nai B'rith) apsvaustė dabartinę padėtį Artimuose Rytuose ir nutarė padėti pasitarimų pagrindinai prez. Reagano planą.

B'nai B'rith sudaro įvairios tikybinės izraelitų organizacijos Amerikoje, kurių mariai kontroliuoja kelis galingus bankus. Ši organizacija sudėdavo didesnes sumas pinigų, kai reikėdavo pirkti Izraelio bonus. Vadovybėje yra įtakingų rabinų. Jeigu Beginas pasipriešintų šiai organizacijai, tai jis nepajėgtų vadovauti Izraeliui. Amerikos žydų dauguma yra įsitikinusi, kad atėjo laikas siekti taikos ir užmiršti ilgąmetes kovas, vedančias prie vargų ir mizerijos.

KALENDORELIS

Rugsėjo 10: Mikalojus, Varėnas, Jausmė, Margiris, Karilė, Svirgaudas.

Saulė teka 6:25, leidžiasi 7:11.

Oras saulėtas, šiltas, vakare gali lyti.

VIENAS AMBASADOS PAREIGŪNAS PABĖGO NUO ĮSIBROVĖLIŲ

KETURI SVEICARŲ POLICININKAI, APSISARVAVĘ LIEMENIMIS, ĮSIVERŽE Į LENKŲ AMBASADĄ

BERNAS, Sveicarija. — Keturių sveicarų policininkai, apsiėmusieji kieto plieno liemenėmis, atnešę įsibrovėliams užsuktą maistą, įsiveržė į vidų ir nuginklavo tris įsibrovėlius.

Sveicarai ėmėsi šio žingsnio, praneša radijas, kai ambasada užėmusieji paprašė sveicarų vyriausybę leisti jiems išvykti užsienin. Šią prašymą įsibrovėliai perdavė sveicarams trečiądienio naktį. Manoma, kad pranešimas buvo padarytas telefonu, įsibrovėliams pradėjus pokalbį su domininkonų vienuoliu Joseph Maria Bočenskiu. Trečiądienį įsibrovėliai išleido dvi autobusas ambasados tarnautojas. Susidaro įspūdis, kad paleistos moterys suteikė tikslų žinių apie įsibrovėlius lenkus, save besivadavusius Lenkijos „vidaus kariuomenės nariais“.

Nei lenkų valdžios atstovai, nei Sveicarijoje esantieji emigrantai neturėjo jokių žinių, kas sudarė „Lenkijos vidaus kariuomenę“. Jaruzelskis antradienį paskelbė, kad tai esantis lenkų Solidarumo unijos dalinys, specialiai suorganizuotas kankti dabartinei Lenkijos vyriausybei. Bet Sveicarijoje esantieji lenkų Solidarumo unijos atstovai pareiškė, kad jie nežino apie „vidaus kariuomenės“ sudarymą ir nieko bendro neturi su įsibrovėliais į lenkų ambasadą Berne.

Tuo tarpu pažymima tikėtai, kad ambasadą užėmė tos „vidaus kariuomenės“ dalinys. Tiek išaiškinta, kad tam daliniui vadovauja pulk. Visockis. Lenkijos kariuomenės vadovybė paskelbė, kad jiems visai nežinomas pulk. Visockis. Tokio lenkų kariuomenės dalinio nebuvo. Vėliau paskelbta, kad lenkų kariuomenės daliniuose, kovojusiuose prieš Sovietų karą, buvo įsiveržimą į Lenkiją, buvęs karininkas Wisockis, bet jo likimas nežinomas.

Labai galimas daiktas, kad Sovietų karo jėgos buvo paėmusios karininką Visockį nelaisvėn. Yra pagrindo manyti, kad jis nužudytas kartu su kitais lenkų karininkais Smolensko bruzgynuose. Pulk. Visockis pabrėžia, kad jis esąs lenkų „vidaus kariuomenės“ pulkininkas, kai tiklaj paima ambasados telefono ragelį.

Sis pulkininkas, matyt, nebuvo toks apdairus, kad jis, užėmęs lenkų ambasadą Berne mieste, nepajėgtų apžiūrėti viso namo. Ambasados antrame aukšte buvo užakytas kambarys, kurio pulk. Visockis net nesistengė atidaryti. Jis net nereikalaavo, kad tarnautojai atidarytų. Tuo tarpu tame kambaryje buvo ambasados reikalų vėdėjas.

Trečiądienio vakare jis namą saugojantieji sveicarų policininkai per langą pasakė, kad jis nori išėiti, bet jis nežino, kaip tai padaryti. Jis negalys eiti į vidų, o

— Izraelis išvargęs ir nori atsisakyti Begino bei generolo A. Sarono, — sako politiniai komentatoriai.

Helmut Schmidt

Vak. Vokietijos kanceleris Schmidt labai susirūpinęs laisvaisiais demokratais, kurių keli vada bėga iš koalicinės valdžios politikos.

George Wallace atsisakė nuo visų nelaimių ir kandidatuoja Alabamos gubernatoriaus pareigoms.

Apolonija ir Stasys Skorupskai — duosnūs Tautos Fondo rėmėjai

Stambūs Tautos Fondui aukotojai šiomis dienomis paaugojo 1,000 dolerių. Iš dešinės į kairę: agronomas Stasys ir Apolonija Skorupskai ir korespondentas A. Sukauskas.

Detroito Tautos Fondo skyriaus komitetas šiomis dienomis gavo iš duosnių lietuviškiems reikalams rėmėjų, pensininku Apolonijos ir Stasio Skorupskų, 1,000 dolerių auką. Šia proga aš juos aplankiau. Pašnekesiuose išsitarė, kad minimą sumą paskyrė. Nejudomam fondui. Pageidavo, kad gauti nuosimčiai būtų panaudoti Lietuvos laisvinimo reikalams. Nepersaldindamas norėčiau parašyti kas jie ponai Skorupskai yra, ir kodėl jie tokie duosnūs.

Pasitraukę iš Lietuvos, p.p.

Skorupskai labai jos sielojasi ir nori prisidėti savo kuklia auka prie Lietuvos laisvinimo darbų. Nors metų skaičius slepia jų pečius, bet dar jūdus. S. Skorupskas labai kruopštus aplink savo namelį ir vidų. Pievelė žalia, aplink namą melynioja vešlios eglės, pakraščiuose namo žydi įvairiausios gėlės. Jo paties rankomis prieš 15 metų pasodinti medžiai kruopščiai prižiūrimi, todėl jie ir tokie pulkai.

Ponia A. Skorupskienė, miela vyro palydovė, yra puiki šeimi-

ninkė. Namų vidus, tai jau jos priežiūroje. Kiekvienas daiktelis vis savo vietoje.

Aš žinau, kad ponai mane išbars, bet kitaip parašyti negaliu, nes tikrai taip yra. Jei Stasys Skorupskas mėgsta daugiau apie namus, tai ponia mėgsta daugiau išeiti į parengimus, gegužines ar išvykas. Dažnai parengimuose mes detroitiečiai ragaujami josios keptus pyragus ar kilodius kepsnius.

Stasys Skorupskas gimęs 1901 m. vasario 12 d. Lietuvoje, Garmiškių km., Šėtos valsė. Kėdainių apskr., vidutinio ūkininko šeimoje, iš trijų vaikų pirmasis sėlinoje sūnus. Gimnaziją baigė Ukmergėje, vėliau ir Žemės ūkio Akademiją. Taiigi, iš profesijos, agronomas.

Lietuvoje dirbo savo profesijoje Kaune ir Marijampolėje; okupacijos metu Ukmergės apskrityje rajone, vėliau perėjo į Lietūkį. Lietuvoje priklausė Valstiečių Liaudininkų partijai. Nuo antros okupacijos pasitraukė į Vokietiją, gyveno Aushurgo stovykloje. 1950 metais atplaukė į Ameriką, New Yorkan, pas gimnaitį Jurgį Kiaunę. Tais pačiais metais su šeima persikėlė nuolatiniam apsigyvenimui Detroitan. Čia duona sau pelnė ne pagal profesiją, bet Henry Fordo ligoninėje.

Palydovė Apolonija nedavė avo biografinės, tik besikalbant yra pasakiusi, kad ir ji kilusi iš vidutinio ūkininko šeimos. Griežtai priešinga bet kokiam aprašymui, bent tuo momentu. Gerai atrodanti ir kartu rūpestinga vaikų molina bei gerą seimininkę.

A. ir S. Skorupskai užaugino ir išmoksino du dailiai nauaugusius sūnus — Genių ir Algį. Abu vedę, gražiai įsikūrę, turi gerus darbus. Algis augina sūnų Paulių. Genius dar tebeplanuoja. Skorupskai detroitiečiams gerai žinomi, kaip nuosirdūs ir duosnūs žmonės, remia lietuviškus reikalus. Ant. Sukauskas

Vytautas Ignas

Grafika

Europos Parlamentas už laisvą Pabaltijį

(Tęsinys)

Europos Parlamentas
Posėdžių dokumentai.
1980-1981

1981 m. sausio m. 8 d.
Dokumentas 1-777/80

SIŪLYMAS PADARYTI NUTARIMĄ

Patiekias atstovų Scott-Hopkins, Lady Elles, Moller, Tyrrell, Lord Bethell ir Kirk, Europos Demokratų frakcijos vardu, einant Parlamentarines procedūras 25 straipsniu, liečiant padėti Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

EUROPOS PARLAMENTAS

— priėmęs dėsines 1979 m. balandžio 13 d. bendrą pareiškimą, kuriame 45 Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečiai ragina Jungtines Tautas pripažinti Pabaltijo tautų teisę apsispręsti ir tapogi reikalauti plebisicito šiuo klausimu,

— susipažinę su Helsinkio Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos baigiamąjo — akto aštuntuoju straipsniu, kuris sudaro pagrindą tautų apsi-

sprendimo teisei, ir taipogi jų teisei visiškai laisvai, kada ir kaip jos ras tinkamą, nustatyti savo vidaus ir užsienio politinį statusą,

— kreipdamas dėmesį į faktą, kad Sovietų Sąjunga 1940 m. okupavo šias iki tol nepriklausomas ir neutralias valstybes, kad ji tai padarė Molotovo—Ribbentropo paktu, ir kad ta okupacija nebesitęsia ir šiandien,

1. ragina užsienio reikalų ministrus, kurie sueina politinio bendradarbiavimo remuose, susitarti dėl bendros pozityvios laikysenos 1979 m. Jungtinėms Tautoms padaryto pareiškinio atžvilgiu.

2. išreikšti nuomonę, kad Maastrichto konferencijos metu reikėtų nuodugniai išnirti ir diskutuoti tų tautų sunkią padėtį.

3. išreikšti viltį, kad užsienio reikalų ministrų konferencija darys viską, ką tik gali, tam, kad šių valstybių tautų pageidavimai, liečiantieji jų valdymosi formas, galėtų būti įvykdyti.

(Vėrtimas iš vokiečių kalbos dr. J. Stikloriaus)

VLIKO TARYBOS POSĖDIS

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko rugpj. mėn. 7 d. Amerikos Lietuvių Tarybos namuose. Posėdžiui pirmininkavo V. Nauzdus, Lietuvių Fronto Bičiuliai, sekretoriavė V. Paulionis, Lietuvių Rezistencijos Santarvė. Perito posėdžio protokolą skaitė V. Mažeika, Lietuvių Tautinis Sąjūdis. VLIKO valdybą atstovavo dr. D. Krivickas, VLIKO pirm. pavaduotojas. Posėdyje dalyvavo ped. A. Rinkūnas, svečias iš Kanados.

VLIKO valdybos pranešimą padarė dr. D. Krivickas. Pageidavo, kad Tarybos protokolai būtų skubiau pasitvirtinti VLIKO raštinei. Redaguojant ELTA, pravestų žinias iš Tarybos veiklos. Patvirtinti protokolai pasiekia VLIKO valdybą tik už 4-5 mėn. ir žinios nustoja aktualumo.

Sąryšyje su VLIKO pirm. dr. K. Bobelio kelione į Australiją, atsirado keletas skubių darbų: reikėjo skubomis suredaguoti

memorandumą Australijos vyriausybei, o taip pat parinkti dokumentacines medžiagas, kuri būtų naudinga kelionės metu.

Išvykus dr. K. Bobeliui, teko greitomis susaukti kitą VLIKO valdybos posėdį, nes atsirado skubių reikalų. Svarstyta sienų problema. Iš VLIKO Tarybos Lietuvos sienų komisijos gautas žemėlapis su trimomis linijomis be paaiškinimo, ką jos reiškia. Tuo klausimu parašytas laiškas sienų komisijai. Sienų Komisija turėtų pamti dėsines ark. Matulaučio nuomonę apie rytines sienas, kuri randama naujai pasirodžiusioje knygoje apie ark. J. Matulaučių.

Svarstyta vilniečių laiškas dėl lietuviškų pamaldų Seinu katedroje. Tuo klausimu atsiųsta abu užsienyje gyvenia Lietuvos vyskupai. Vysk. V. Brizgys mano, kad pagrindinė iniciatyva turėtų išplaukti iš Seinu apylinkės lietuvių. Vysk. A. Deksnys mano, kad VLIKO

intervencija būtų naudinga. Vyksų atsakymai bus paimti dėsines redaguojant memorandumą šiuo klausimu.

Dalyvauta dvejose Baltų Santalkos posėdžiuose, kur daug dėmesio skirta Europos Parlamento rezoliucijoms, liečiančioms Lietuvą, Latviją ir Estiją. Šia tema susirašinėta su prof. dr. Kazlu, kuris rinkdamas medžiagą savo knygai turėjo progos artimiau susipažinti su keliais parlamento nariais. Be to susirašinėta su min. Geručiu, turėjusiu pasikalbėjimą su rekomendacijų autorium, parlamentaro Otto von Habsburg. Rengiamasi veikti per frakcijų vadovybes. Lietuviai krikščionys demokratai turi ryšius su Europos k. d., o lietuviai socialistai — su Europos socialistais. Ruošiamasi tolimesnei Madrido konferencijai, kurios delegacija pakviesta, pakvies tik pirm. M. Kampelmanas. Bus sekami delegacijos pasisakymai ir atitinkamai reaguojama — dėkoma pataisoma etc.

Dr. K. Bobelio kelionė į Australiją labai pavykusi. Tai galima matyti iš Australų ir vietinių lietuvių spaudos. Pirm. apžvalgą didžiulius Australijos lietuvių kolonijas, kur darė pranešimus, birž. 22 d. dalyvavo Pavergtų Tautų ir Jungtinių Baltų Komiteto suruoštosose susitikimuose, kur darė pranešimą. Su stūko su keliais Australijos Parlamento atstovais, vizitavo opozicinės partijos lyderį ir įteikė VLIKO memorandumą Australijos vyriausybei.

Dr. K. Bobelis pasiuntė laišką JAV prezidentui su pageidavimu, kad Amerikos Baisas duotų daugiau žinių apie padėtį Lietuvoje ir išsivijus lietuvių pastangas rūpinantis pavergta tauta. Atkreipė dėmesį, kad kai kurios transliacijos naudoja Sovietų tezę, gautas atsakymas, kad laiškas atiduotas atitinkamoms įstaigoms, kurių kompetencijoje yra programų paruošimas.

Politinės ir teisių komisijos vardu pranešimą padarė J. Jurkūnas, VLIKO valdybos prašomas, painformavo LKD Sąjungą ir Lietuvos Socialdemokratų partiją, kad šie painformuotų VLIKO valdybą apie jų pastangas sąryšyje su Europos Parlamento dėsiniu Pabaltijo valstybėmis. Čikagoje sudaryta nauja Tautos Fondo Atstovybė, kurią sudaro:

J. Jurkūnas, pirm.,
dr. L. Kraučeliūnas, v. p.,
E. Jasiūnas, v. p.,
prof. M. Mackevičius v. p.,
A. Repšienė, sekr.,
Pr. Povilaitis, ižd.,
J. Kreivėnas,
A. Pimpė ir J. Zemaitis.

Informacinis leidinys apie VLIKą jau parengtas stovyje. Redakt. A. Rinkūnas jau paruošė leidinio projektą ir lauks iš Tarybos nuomonių, patarimų, pataisymų jei tokių būtų.

P. Rinkūnas paminėjo, kad toli nebaigta ir netobula. VLIKO Tarybos narių susipažinimas ir pastabos būtini galutiniam apipavidalinimui. Knyga yra

vadovėlio formos ir skiriama jaunimui.

Prof. dr. D. Krivickas mano, kad VLIKO istorija turėtų prasidėti su jo įsteigimu okupacijų metu iki šių dienų. Išskirti istorinę ir teisinę prigimtį, išpairengimus ir darbus. Šitokiai nuomonei pritarė ir dr. K. Bobelis.

Jaunimo Komisijos trumpą pranešimą padarė V. Soliūnas ir V. Mažeika. Visi planai paruošti ir darbas prasidės rudenį. Rūpinamasi, kad ir kitose vietose būtų panašiai rengiami informaciniai seminarai jaunimui. Šiuo reikalu jau susirista su Clebelandu.

Prof. dr. Krivickas savo pastarųjų ryšių su Europos k. d., o lietuviai socialistai — su Europos socialistais. Ruošiamasi tolimesnei Madrido konferencijai, kurios delegacija pakviesta, pakvies tik pirm. M. Kampelmanas. Bus sekami delegacijos pasisakymai ir atitinkamai reaguojama — dėkoma pataisoma etc.

Dr. K. Bobelio kelionė į Australiją labai pavykusi. Tai galima matyti iš Australų ir vietinių lietuvių spaudos. Pirm. apžvalgą didžiulius Australijos lietuvių kolonijas, kur darė pranešimus, birž. 22 d. dalyvavo Pavergtų Tautų ir Jungtinių Baltų Komiteto suruoštosose susitikimuose, kur darė pranešimą. Su stūko su keliais Australijos Parlamento atstovais, vizitavo opozicinės partijos lyderį ir įteikė VLIKO memorandumą Australijos vyriausybei.

Politinės ir teisių komisijos vardu pranešimą padarė J. Jurkūnas, VLIKO valdybos prašomas, painformavo LKD Sąjungą ir Lietuvos Socialdemokratų partiją, kad šie painformuotų VLIKO valdybą apie jų pastangas sąryšyje su Europos Parlamento dėsiniu Pabaltijo valstybėmis. Čikagoje sudaryta nauja Tautos Fondo Atstovybė, kurią sudaro:

J. Jurkūnas, pirm.,
dr. L. Kraučeliūnas, v. p.,
E. Jasiūnas, v. p.,
prof. M. Mackevičius v. p.,
A. Repšienė, sekr.,
Pr. Povilaitis, ižd.,
J. Kreivėnas,
A. Pimpė ir J. Zemaitis.

Informacinis leidinys apie VLIKą jau parengtas stovyje. Redakt. A. Rinkūnas jau paruošė leidinio projektą ir lauks iš Tarybos nuomonių, patarimų, pataisymų jei tokių būtų.

P. Rinkūnas paminėjo, kad toli nebaigta ir netobula. VLIKO Tarybos narių susipažinimas ir pastabos būtini galutiniam apipavidalinimui. Knyga yra

ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need.
Don't be a Born Loser!

PASSBOOK SAVINGS...

High Interest Rates
Paid on Savings
Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
IN 60 MONTHS OR LESS

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAR ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. - Fri. 9-5 P.M. 9-5 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SINCE 1905

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

In America back then, and you know how we were treated out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings by taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Now it's Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (which the first year). Low, steady, or guaranteed. Bonds can be replaced if needed. No penalties. When needed, Bonds can be cashed or used as collateral. Interest is not subject to federal income tax, and federal tax may be deferred until withdrawal.

MAIRONIS - J. MACIULIS

Maironis - J. Mačiulis

Maironis gimė 1862 m. lapkričio 2 d. — mirė 1932 m. birželio 28 d. Tai gausios metais mirties penkiasdešimt metų Maironio mirties ir šimto dvidešimt metų jo gimimo sukaktį. Nors trumpai, šiame rašinyje priminsiu Maironio, kaip tautos žadintojo, reikšmę Lietuvai.

Kada Maironis gimė, Lietuva mirdėjo tamsoje ir nešė sunkių rusų spaudą ir atrodė, kad lietuvių tauta gyvena paskutinės savo dienas. Bet, deja, Lietuva nemirė — atsirado lietuvių, kilusių iš „šiaudinės“ pastogės (kaimo), kurie pradėjo žadinti lietuvių tautos sąmonę. Ir kas atsitiko — visų nustebimui: „Lietuvių tauta, praužvime, gyva liko“. Ir kada mirė Maironis (1932 m.), Lietuva jau gyveno nepriklausomą gyvenimą ir visose kultūrinėse srityse buvo jau pasiekusi gražių kultūrinių laimėjimų ir pasauliui įrodžiusi, kad ji sugeba, kaip ir kitos kultūringos tautos, gyventi nepriklausomą gyvenimą ir sugeba kurti sau ir pasauliui kultūrinę vertybę.

Maironis augo, kada Lietuva nešė sunkių rusų vergijos jungą. Jis gerai pažino to laiko gyvenimą — matė ir kairių pergyvenimą Lietuvai daromas skriaudas. Nėliko jis nuosalyje nuo Lietuvos vargingo gyvenimo, bet pasirinko ne kardu kovoti prieš Lietuvos pavergėją, bet plunksna, ir ragino visus lietuvius: „Paim-

kim arklą, knygą, lyrą ir eikime Lietuvos keliu“. Maironio besąlyginė meilė tėvynei jį padarė epochos reikėju — Aušros laisvės idealo šauklit:

„Nelenkdams pečių po našta
[sunkumų,
Kaip milžinas stosių į kovą;
Pavargti už sentėvių žemę —
Grazu!“

Maironis gerai suprato tėvynės reikšmę: „Kas tėvynę praras, antros neišvėrs apgailėjęs“ ir jis tikėjo Lietuvos atgimimui: „O vienok Lietuva
Juk atbus kada,
Ne veltui ji tiek iškentėjo“.

Pagal Maironį — lietuvių kančios turi susilaukti atpildo:

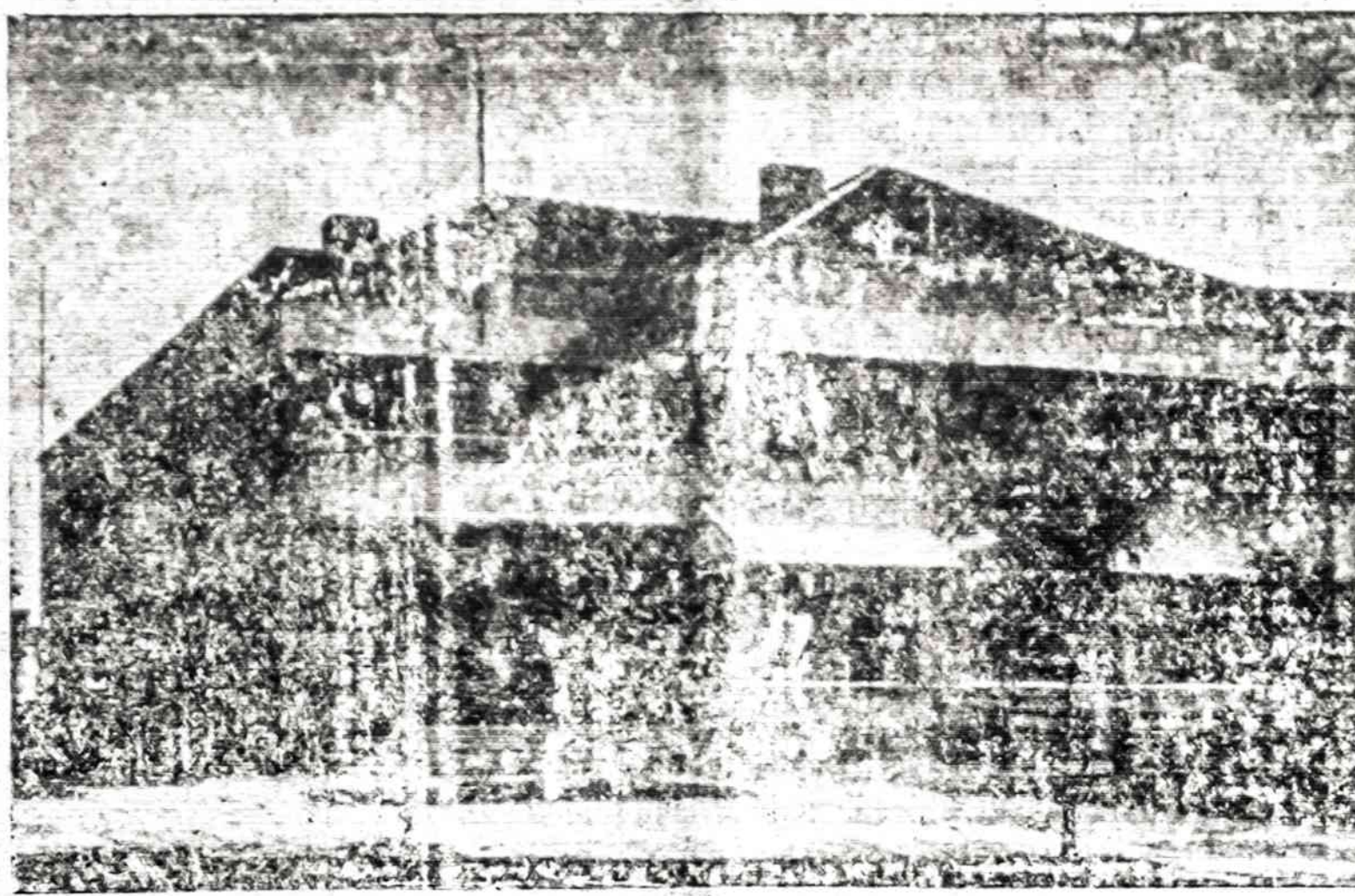
Nors Lietuvos pavergėjas laikė Lietuvą „tamsią ir juodą“ (vergija ir spaudos uždraudimas), bet Maironis savo eilėraštyje „Nebeužvenksi upės“ pranašo Lietuvai laisvę: „Nebeužvenksi upės bėgimo, Norint sau eiti jį pamažu; Nebesulaikysi naujo kilimo, Nors jį pasveikint tau ir baisu“.

Maironio pranašavimas išsipildė — Lietuva atgavo laisvę nepriklausomybę. Bet, deja, šiandien Lietuva yra vėl to patio pavergėjo pavergta. Ir šiandien mes turime dar su didesniu ryžtu Lietuvos pavergėjui nuolat priminti: „Nebeužvenksi upės bėgimo...“, tai yra, nesulaikysi Lietuvos laisvės siekimo.

Maironio kūryboje visu ryškumu dvelkia Lietuvos nemarumo — laisvės motyvas. Juk tauta, turėjusi garbingą praeitį, savo gimtąją kalbą, kultūringą tautosaką, turi teisę į laisvą gyvenimą ateitį. Tik reikia pažadinti lietuvių tautą — jos užsūnusi sąmonė, nors dabartis būdina, bet Maironis norėtų „prikelti nors vieną senelį iš kapų milžinų ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį iš senųjų laikų“. Tai tautos išliekumo simbolis — praeities tradicijų ir ateities idealų jungtis.

Maironis ragino lietuvius atsikratyti visa tai, kas yra svetima: „Numesk, tėvyne, rūbą seną, kurį užvilko svetimi“. Tai gili mintis, tinkanti ir šiandien. Taip pat Maironio raginimas: „Ginkime kalbą, žemę, jos būdą“ — atsimentinas mums ir šiandien.

Maironio laikotarpio Lietuva buvo skurdi, todėl jis kėlė savo kūryboje Lietuvos praeities didingumą, kad išlygintų liūdną dabartį. Praeities didingumas turėjo lietuvius skatinti į šviesą

Lietuvos nepriklausomybės laikais Alytuje pastatyta dviaukštė mūrinė mokykla

ateitį, o skurdi dabartis turėjo skatinti lietuvius greičiau išsilaivinti iš jos. Maironio kūryboje nėra romantiškos rezignacijos — jis liūdnoje dabartyje nesustoja, o žvelgia į besikeičiantį laiką:

„Žiūrėk, rytuose aušra jau
[aušta,
Pabudę paukščiai pagimais
[šneka:
Laikai juk mainosi: slėgė
[pikti —
Nušvis kiti
Lietuvai mūsų tėvynei“.

Maironio kūryba rado gerą dirvą lietuvių tautoje — žadino lietuvių tautos sąmonę, tautinius jausmus. Maironis savo patriotinė kūryba, meile gimtąjam kraštui, nusipelnė lietuvių tautos atgimimo dainaus vardą. Jis gražiai atvaizdavo Lietuvos gamtos grožį, lietuvių džiaugsmus, rūpesčius, troškimus. Lietuvių pergyvenimai, patekę Maironio kūrybon, grįžo kaiman: guosti, raminti, žadinti lietuvius, kelti jų tautinę sąmonę. Patriotiškos dainos jau

nimą žavėjo, kėlė pasitikėjimą, kaip žmonės — to idėjos gyvybę dirbti Lietuvai, jos išsilaivinti.

„I darbą, broliai, vyrs į vyrą,
Sarvuoti mokslu atkakliu,
Paimsim arklą, knygą, lyrą
Ir eisim Lietuvos keliu“.

Maironis yra mums brangus, kal jis savo kūryba formavo lietuvių tautinę sąmonę, padėjo jiems suprasti, kad jų tikrasis kelias — eiti Lietuvos keliu, tai yra, būti lietuviu. Jis sugebėjo savo lyriką pagauti to laiko lietuvių visuomenės patriotinius siekius, todėl jo kūryba taip noriai lietuvių buvo priimta.

Maironio didžiausioji dovana Lietuvai, tai jo patriotinė lyrika. Nors ir prieš Maironį turėjo poetų, bet tik jis sugebėjo pasidaryti visiems jo amžininkams lietuvių poezijos vadovu ir dalį savo lyrinės kūrybos įamžino visiems laikams lietuvių tautoje. Jo kūryba buvo kelrodžiū kitiems ir ji nenustojė ir šiandien reikšmės.

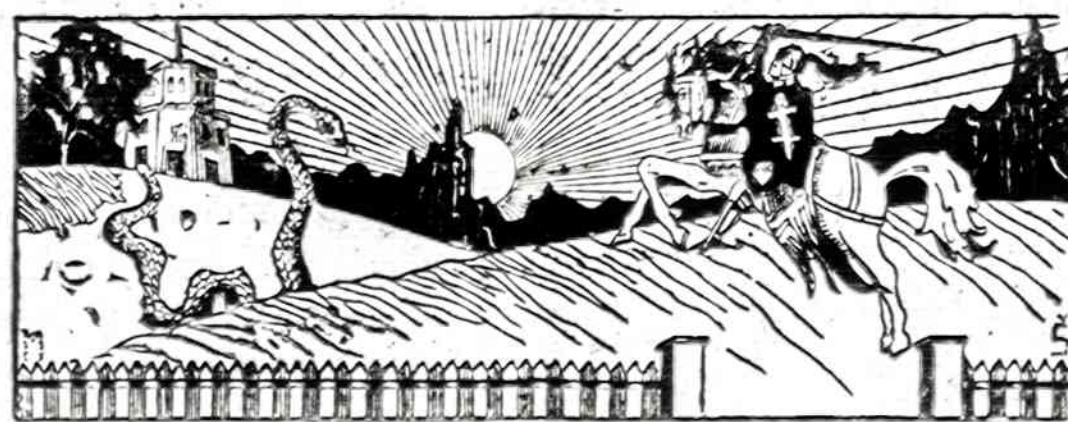
„Idėjos, jei didžios, nemiršta
„Kur bėga šėsupė“, „Kur lygis

Aleksas Ambrose,
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IS PRAEITIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

laukai“, „Jaunimo giesmė“ ir kt. O taip pat yra Maironio eilėraščių, kurie giedami per pamaldas — virtę giesmėmis, pvz.: „Marija, Marija“ ir kt.

Maironio eilėraščiuose ypatingai gražiai vaizduojamas gamtos grožis: „Ant Druksės ežero“.

„Tekėjo mėnuo iš kalnų,
Ziedai kvėpėjo jazminų,
Zavėdami jausmus;
Tarp žalio ežero hangų,
Toli nuo triukšmo ir vargų,
Laivelis supa mus“.

Maironis yra parašęs eilėraščių, kur yra vedama paralelė tarp žmogaus ir gamtos: „Uosis ir žmogus“ ir kt. Kituose eilėraščiuose jis išsako savo asmeninius jausmus — pergyvenimus, pvz.: „Man buvo liūdna ir sunku keliauti gyvenimo taku“, „Giedojau meilę, jauną viltį“, „Kas mums praeitį grąžintų, ir jos garš, ir jos galią“ ir kt.

Maironis dalyvavo visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje, krikščionių partijos sumanytojas. Įgamtis Kauno dvasinės seminarijos rektorius, Kauno universiteto profesorius ir t.t.

Jo kūryba įvairi: svarbiausias jo eilėraščių rinkinys „Pavasario balsai“. Jis rašė poetas: „Tarp skausmų ir garbės“ (vėliau pataisyta ir pavadinta „Jaunoji Lietuva“), „Nuo Brutės kalno“, „Rasėnių Magdė“ ir „Mūsų vargai“.

Jis parašė balades: „Juratė ir Kastytis“, ir „Čičinskas“ (Čičinską žemos metu nutrenkė Perkūnas, jo lavoną nepriėmė žemė). Taip pat parašė du libreto operoms: „Kame išganymas“ ir „Nelaimingos Danguotės vestuvės“. Na, ir dar tenka paminėti Maironio parašytas tris eiluiotas dramas: „Kęstutis mirtis“, „Vytautas pas Kryžiuočius“ ir „Didysis Vytautas — Karalius“. Be to, parašė Lietuvos istoriją „Lietuvos praeitis“ ir kt.

Maironis mirė prieš penkiasdešimt metų — mes jo neprikelsim, bet atsiminkime jo paliktą raginimą — prašymą mums:

„Mylėk, lietuvi, tą brangią
[žemę,
Kame nuo amžių tėvai
[gyveno“.

ALEKSAS AMBROSE

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ
ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

1922 m.

Lietuvos atstovui V. Černeckui paskelbus privalomą Lietuvos piliečių registraciją ir 10-ties dolerių rinkliavą, tuo kiekviena užsiregistravusio, tu pat metų rugpj. 26 d. Chicago lietuviai sušaukė savo masinį susirinkimą, kuriame dalyvavo keli tūst. asmenų. Buvo priimtas protestas Lietuvos vyriausybei, reikalaujant registracijos pavartymą atšaukti. Tas netrukus ir buvo padaryta.

Naujienose buvo paskelbta anketa dėl Lietuvos piliečių registracijos Lietuvos pilietybės klausimu. Anketoje daviniai buvo pasiūsti Soc. Demokratų Frakcijos atstovams Lietuvos seime. Už registraciją balsavo 128, prieš registraciją 9,286, neišaiškų 122.

Komp. J. Naujalis atvyko į JAV rinkti aukų Lietuvos Meno Kurėjų draugijai. Chicago vyčių iniciatyva Orchestra Hall suruoštas jam koncertas, iš

kurio gryo pelno gauta bičiulių.

\$800.

Pažangios lietuvių organizacijos rugpj. 29 d. surengė gausias demonstracijas ir mitingą, reikšdami padėką Amerikos vyriausybei už 1922 metų liepos 22 dienos pripažinimą Lietuvos de jure. Drauge buvo paminėtas ir reikšmingas kitas įvykis, — tai Steigiamojo Lietuvos Seimo priėmimas krašto Konstitucijos. Programoje dalyvavo „Birutės“ ir „Pirmyn“ chorai, ir dainininkės M. Rakauskaitė ir O. Pocienė. Susirinkimas vyko 7-th Infantry Regiment Armory saleje Lietuvos reikalams buvo surinkta \$657. Katoliškosios organizacijos savo susirinkimą tą pačią dieną turėjo McKinley Parke prie 39-tos ir Western bulvarų. Jų kalbėtojai buvo kun. Briška, Lietuvos atstovas V. Černeckis ir kiti. Padėkos rezoliucijos buvo pasiūstos Amerikos prezidentui ir vyriausybei.

(Bus daugiau)

Plikis neturi nei genčių, nei

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA, lietuvių literatūros meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, V. Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jonko, V. Stankos, J. Rukšio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Valčiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta akirašeliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVIAKASIS PAMARTIS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertinimai į vietinę kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LIME, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmajais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELS, M. Zosėno kūryba, J. Valaičio vertimas, 206 pusl. Knygoje yra 30 satyrinių novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti dolerių pašto ženklo.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 431-4194

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1968	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$11.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$20.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	viename mėnesiui	\$3.60
25 cents per copy	Kanadoje:	
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	metams	\$45.00
Chicagoje ir priemiestuose:	pusel metų	\$22.00
metams	trims mėnesiams	\$11.00
pusel metų	viename mėnesiui	\$3.60
Nuose JAV vietose:	metams	\$40.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kelionės į pavergtą Lietuvą

Praėjus Darbo Dienai, pasibaigė kelionės į komunistų pavergtą Lietuvą. Dar gali būti viena kita "turistų" grupė nenuvažiavusi į Vilnių, bet didelė dalis lietuvių, norėjusių savo artimuosius aplankyti, savo kelionę jau atliko. Turime galvoje penkias dienas pavergtoje Lietuvoje, vieną dieną, nuvažiuojant, Maskvoje, ir kitą dieną toje pačioje Sovietų Sąjungos sostinėje.

Rusai ir rusams tarnaujantieji lietuviai šias penkių dienų keliones vadina turistinėmis kelionėmis. Jokio turizmo į pavergtą Lietuvą nėra. Penkioms dienoms nuvažiusieji lietuviai niekur nuvažiuoti negali. Jiems net draudžiama nuvažiuoti į gimtinę savo kaimą. Dažnai nuvažiavę patiria, kad gimtinio kaimo nėra. Kaimai išardyti, namai sugriauti, o gyventojai suvaryti į gyvenvietes.

Reikia turėti galvoje, kad rusams Amerikos lietuvių kelionės į pavergtą Lietuvą visai nerūpi. Rusams būtų daug geriau, jeigu tie Amerikos lietuviai visai Lietuvon nevažiuotų. Jeigu atvažiavusieji amerikiečiai nieko nesakytų, visas penkias dienas tylėtų, tai okupantui jau būtų blogai. Lietuvoje rusai per 40 metų kūrė "socialistinę santvarką", įvedė šokią tokią lygybę, "panaikino" išnaudojimą, išvežė į Sibirą "kapitalistus", o pačioje Lietuvoje paliko tikrai darbininkus, bet tiems darbininkams nei kiek geriau gyventi, negu buvo prie lietuviškos kapitalistinės santvarkos.

Amerikiečių pasirodymas jau sukelia susidomėjimą apranga, žibučiais, batais, skrybėlėmis. Pavergtoje Lietuvoje kiek lemčiau apsiręgia tikrai komunistai ir kiti privilegijuotieji, tuo tarpu Vilniaus darbininkas negali prilygti amerikiečiui. Lietuvis, pamatęs amerikietį, klausia, kodėl Amerikos lietuviai tokiais brangiais drabužiais dėvi, o "socialistinės santvarka" vos pajėgia pagaminti paprasčiausio siūlo eilutes ir labai jau storas "rubaškas", o kitos aprangos nesimato. Lietuviai, pamatę amerikiečius, klausia, kodėl Amerikos lietuviai geriau apsiręgia, negu mes? Kodėl jų batai geresni, negu mūsų? Kodėl?

Bet kai Amerikos lietuviai prasižioja ir pasako, kad už vienos dienos darbo atlyginimą jie gali nusipirkti ge-

rus batus, tai "socialistinės santvarkos" lietuvis nenori tikėti. Vilniuje darbininkui reikia atiduoti viso mėnesio algą, kad nusipirktų batus, o Amerikoje už tą patį darbą jis gali gauti 15 ar 20 batų porų.

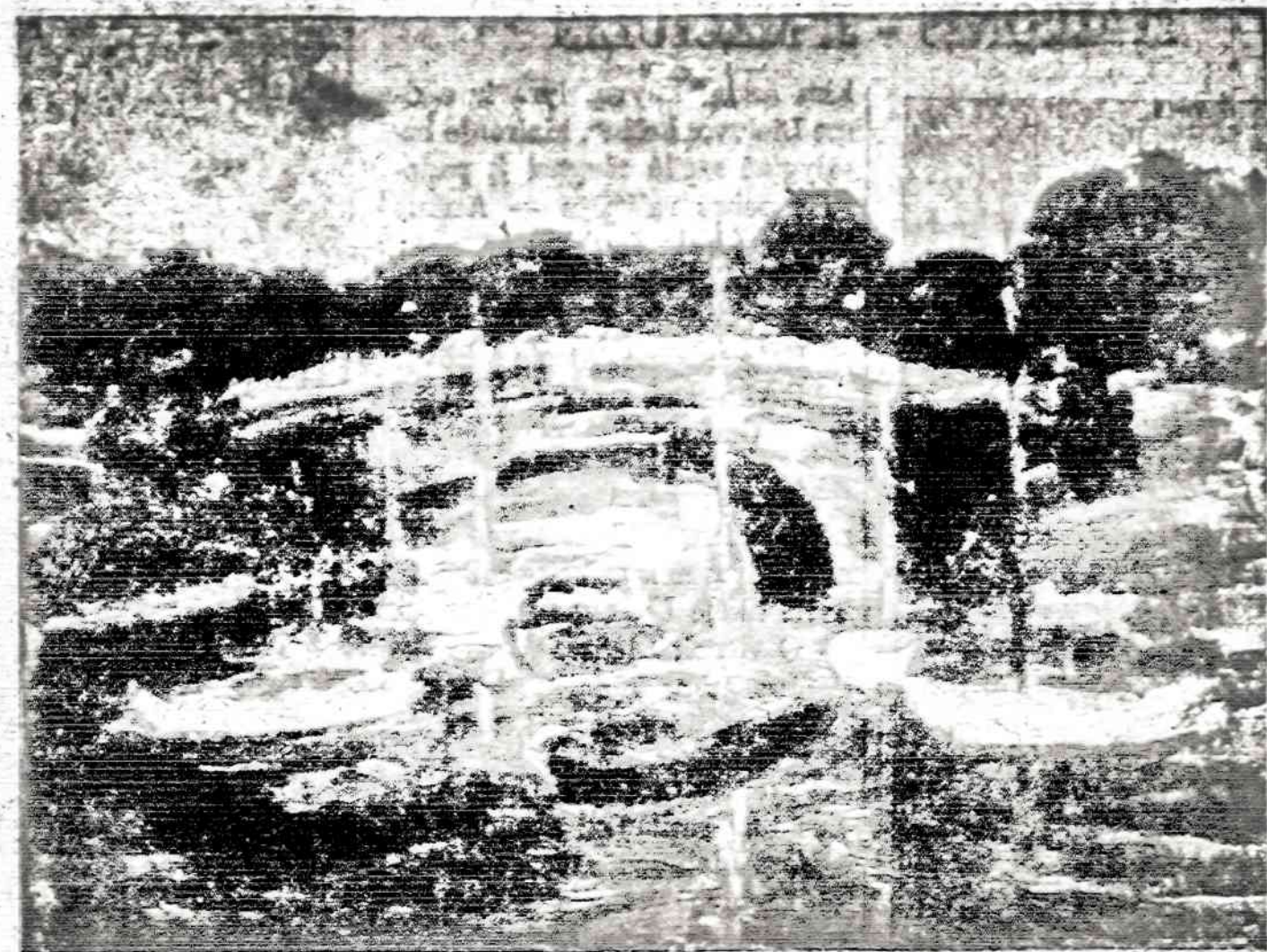
O kai amerikietis nuvažiuoja su keliomis valizomis visokių būtiniausių daiktų, tai rusui pasidaro labai neįtikinamai. Jeigu per 40 metų sovietinis ūkis nepajėgė pagaminti reikalingų adatų, siūlų, ylių, pirštelių, tai ką jau bekalbėti apie gydytojams būtiniausius įrankius sveikatai tikrinti.

Jei pavergtas lietuvis šių būtiniausių dalykų nematyti, tai okupanto neklausinėti. Jis būtų patenkintas tuo, ką turi, ir nesirūpinti kitų tautų turimomis brangenybėmis.

Sovietinei santvarkai reikalingas Amerikos doleris. Rusai gali viską pasigaminti, bet be dolerio jie nieko negali įsigyti. Jie turi didžiausius žemės plotus, Lietuvoje savo dvarams rusai paėmė pačią derlingiausią žemę, bet ta žemė nepagamino tokio derliaus, kokį išaugindavo paprasti ūkininkai. Kiekvienais metais rusams trūksta duonos, bet be dolerio jos negali įsigyti. Doleris yra kapitalistinės sistemos simbolis, bet komunistai dolerį gaudo. Juos gaudo ir gaudė ne tik tai Varšuvoje ir Budapešte, bet gaudo ir pačioje Maskvoje. Gaudo ne tik eiliniai, bet ir aukšti apreiūnė. Dolerius gaudo ir karininkai. Ne paprasti kapitoniai, bet pulkininkai ir generolai už dolerį moka po 64 kapeikas, kaip oficiali dolerio vertė nustatyta, bet moka po du rublių, tris ir daugiau. Juo didesnis popierinis dolerių vienetas, tuo doleris brangesnis. Kodėl karininkai moka daugiau už šimtinę, negu už vieną dolerį? Jie taip elgiasi todėl kad šimtą dolerių vieną "būmašką" lengviau paslėpti, negu šimtą dolerių po dolerį.

Sovietų valdžia kiekviename didesniame mieste įsteigė dolerines krautuves. Sovietų valdžia bando išvilioti dolerius iš atvykusių amerikiečių ir iš vietos gyventojų atvykusių iš Amerikos giminių. Jeigu atvykęs amerikietis dolerinė krautuvė nupirka vieną "Volgą", tai rusas "kupantis" džiaugiasi. Bet jeigu kuris, norėdamas sustiprinti Sovietų ekonomiką, nupirka dvi ar tris "Volgas", tai "tas gali laisvai važinėti po kraštą, okupantas to nemato. Rusas nuėmė atvažiuosį už automobilį, o kad jis pamatys šiaulį, Alytaus ar Biržų vargus, tai Maskvai nieko nereikia. Maskva žino, kad užsieniečiai yra gerai informuoti apie maisto ir drabužių nepriteklus. Kad jis savo akimis pamatys, tai nedidelis dalykas, kaip nieko rusams nereikia, kai kurių katalikų persekiojimas. Maskva didžiulėjasi, kad ji kunigus persekioja. Ji sudaro sąlygas žinioms apie kunigų persekiojimus persiųsti neva į Romą, bet faktinai atveža į Ameriką. Tačiau, Maskva oficialiai skelbia, kad visoje Sovietų Sąjungoje tikėjimas yra laisvas. Tai skelbia ne tik patys rusai, bet ir Amerikos dvasiškiai, kelias dienas pabuvę Maskvoje ir pasikalbėję su atvykusiais dvasiškiais. Rusams svarbiau, kai apie tikėjimo laisvę kalba užsieniečiai. Jiems dar svarbiau, kai tie amerikiečiai įtikina aukštus sentikių archierejus, kad tikėti Sovietų Sąjungoje laisvai galima.

Sovietų valdžia paniekina kalbą apie dolerį, bet ji nedrįsta niekinti dolerio galios ir jo vertės. Sovietinė sistema be dolerio negali apsieiti. Ji pačiam Maskvos ir Vilniaus centre įsteigė dolerines krautuves, kuriose sovietinės prekės yra du ar tris kartus pigesnės, negu kitose Sovietų krautuvėse. Degtinė, kailiniai, medicinos priemonės, odos, puspadažiai pigesni, negu juodojo rinko. Rusams rūpi dolerius išvilioti ne tik iš penkioms dienoms atvykusių amerikiečių, bet ir iš žmonių, kuriuos amerikiečiai apdovanoja.

M. Šileikis

Jackson Parko Tiltas. Alijeus

Dr. JONAS BALYS

IMPERIALIZMO LIGA

LIETUVIŠKO IMPERIALISTO NUSIPAISTYMAS

(Tęsinys)

Istorija nepaiso sentimentų

Tautų ir valstybių likimas, jų sienos, iškilimas ir žlugimas, pareina nuo jų geografinės ir demografinės padėties, laimėjimų ar nelaimingai susidėsusių politinių ir militarinio jėgų santykių. Ne vieni lietuviai jaučiasi nuskriausti. Atsiminkime, kas atsitiko 1974 m. Graikijai, kuri pabandė Kipro saloj įvykdyti perversmą ir ją prisijungti prie Graikijos. Mat, salos gyventojai — 78% graikų ir 22% turkų. Tačiau Turkija stipresnė už Graikiją, ji pasiuntė savo laivyną ir aviaciją, o Graikija nedrįso pradėti karo su Turkija: turkų yra 46 mln., o graikų tik 9 mln. Kipro respublika tapo padalinta į dvi dalis: 60% yra graikiška ir 40% turkiška.

Arba prisiminkime istoriją Efezo miesto, kurį graikai įkūrė Maž. Azijoje jau XI a. prieš Kr.

Okupantas kelis metus neįleido nė vieno lietuvių, išskyrus Antaną Bimbą, vykti į rusų pavergtą kraštą. Jis būtų ir toliau jų neleidęs. Rusai pakeitė savo nuomonę, kai lietuviai biznieriškai jiems parodė, kiek lietuvių, atvažiuodami į pavergtą Lietuvą, dolerių jiems atveš. Svarbu okupantui buvo sudaryti tokias sąlygas, kad atvažiavusieji nieko nematytų ir paliktų galimai daugiau dolerių.

Lietuvių išnaudojimas ir toliau vyksta. Nuvažiavusius lietuvių okupantas nuplūpa visomis priemonėmis. "Turistas" nieko nemato, ko rusas nenori jam parodyti. Nuvažiavęs nieko negirdi, ko okupantas nenori, kad girdėtų. Protingesnieji parvažiavę tyli, nes nori dar kartą nuvažiuoti.

Apaštalas Povilas rašė laiską graikams efeziečiams. Tačiau Graikija 1920-21 m. pralaimėjo karą su Turkija ir 2 mln. graikų turėjo repatriuoti iš Turkijos į Graikiją, o 0,8 mln. turkų paliko Graikiją. — toks buvo karo padarinys. Šiandien Efezo mieste, nežiūrint tūkstantmetės istorijos, nebėra nei vieno graiko, ten dabar prabangus turkiškas kurortas Kuşadası, neliko nei vardo, tik pilių ir bažnyčių griuvėsiai, liko tik nepasikeitusi graži gamta turistams pasidžiaugti. Vargas nu-galėtisiems!

Kas svarbiau: žemė ar žmonės?

Tautos gerovė, turtingumas ir kultūringumas pareina ne nuo teritorijos dydžio, bet nuo gyventojų gausumo, jų darbštumo ir kitų gerų būdo savybių. Mažesnes tegul ir už "apkarpytos" Lietuvos teritorijas turi Belgija,

Danija, Olandija ir Šveicarija, bet gyventojų kiekviena turi daug daugiau, jų ekonomija ir kultūra aukštesnė. Yra primityvus imperializmas siekti kuo daugiau teritorijos, neturint savo žmonių jai apgyvendinti. Labai teisingai galvoja lietuvis tremtinys, gal koks akademikas, supratingas žmogus, išvežtas į tolimą Kazachstaną. Jis rašė: "Tikrąją kiekvienos tautos ir valstybės vertę sudaro ne jos žemės, ne jos turtai, bet svarbiausia pirmoji eilė žmonių — ko jie verti, to verta ir tauta". (2r. "Nelaisvę gimęs kūdikis" — tremtinų laiškas). Tie mūsų "valio patribai" pirmiausia tegul užaugina bent po penkis vaikus, kitaip visas jų kalbėjimas ir rašinėjimas yra tuščias dalykas. Dabartinėje Lietuvoje net 61% visų šeimų neturi nei vieno arba vos po vieną vaiką. Išėmę šeimoms irgi dažniausiai turi tik po vieną ar du vaikus. Tuo tarpu toks lenkų vadovas Walensa susilaukė net septintą vaiką. Todėl Lenkija nepražus, nesvarbu kas nutiks. Atsigaus ir Vokietija, nes vokiečiai męgsta vaikus. Negalima smerkti mūsų šeimų Lietuvoje, kur gyvenamas plotas yra taip paskirstytas, kad kūdikio lopšeliui pastatyti nėra vietos bute, nebent po stalu... Lietuvių architektų gražiai išplanuoti "gyvenamieji rajonai" pirmoji eilė yra rezervuoti kolonistams rusams.

(Bus daugiau)

— Sovietų šachmatininkas Boris Gulkos tikėjosi išvažiuoti užsienį, jam pradžioje leidimą, bet policija ne tik jį suėmė, bet ir jo žmoną.

VINCAS KREVĖ MICKEVIČIUS

RAGANIUS

ZEMAITUSKA

(Tęsinys)

Grigas iškraptė pypkę, pastukšėjo ją į stalo kampą ir užsikio už juostos.

— Ot, tuojau sužinosim. Pašauk man Elena. — Ką tu sumanei? — nerimauja Grigienė. — Nieko tokio, motin. Noriu tiesą sužinoti...

Čia pirkion nešaukiama sugrįžo Elena. Tai buvo graži, liekana, juodbruvė, aštuoniolikos devyniolikos metų mergiotė. Ji jau kelinti metai tarnauja pas Grigus, pradėjusi pas juos dar pusmerge. Grigai buvo pripratę prie jos, net savotiškai pamilę, ypač sena Grigienė, dukterų neturėjusi. Elgėsi su ja, kaip su artima giminaite, dažnai duodavo bažnyčion, atlaiduosna nueiti geresnį savo dar iš jaunų dienų rūbą, šilkinės skareles "pravedinti".

Elenai įėjus pirkion, abu seniai, kaip susitarę, nutilo. Grigienė paleido ratelį, Grigas sėdėdamas barškino pirštais į stalą.

Elena nusivilkė kailinačius, pakabinė ker-telę, pasismakriavo ir atsisėdo už ratelio.

Pirkioje užviešpatavo nepaprasta tylą, kurią darė tik ratelių urzgimas.

Grigas mėgo visados juokauti, mėgo šneku-tuoti, ar tai darė dirbdamas, ar be darbo pirkioj sėdėdamas, ir dabartinis jo tylėjimas nugąsdino

mergą — pajuto, kad apie ją seniai buvo kalbėję ir kalbėję kažką negero, jei taip staiga jai įėjus nutilo. Įtempusi visas savo sielos stygas, neramu-mo pagautą, laukė dabar, kuo šis neįprastas Gri-gų tylėjimas pasibaigs.

— Taigi, Elena, — prabilo pagaliau Grigas: — liaukis minutėlę verpusi, kuodelis miškan ne-pabėgs. Noriu su tavim kelis žodžius rimtai pa-kalbėti.

Elena krūptelėjo, lyg staiga, netikėtai už-kalbinta, atsikėlė ir vėl atsisėdo, veidas paraudo, ir rankos ėmė drebėti.

Sena Grigienė sėdėjo, kaip ant žarijų, dairėsi čia į senį, čia į Elena.

— Tu girdejai, ką skerdžius sakė svirne?

— Girdėjau, — daugiau lūpom, negu balsu, vos girdimai sušveždėjo merga.

— Tai gal žinai, kodėl jis taip pasakė? — kamantinėja Grigas.

— Ne, dėdula, nieko aš nežinau, — aiškinasi Elena, vis labiau kaisdama.

— Kaip nežinai?... — sušuko balsu neišken-tusi Grigienė.

— Palauk, motin, nerėkauk, negąsdink be rei-kalo mergos, — nutildė ją senis. — Žinai, kokios kalbos eina apie tave sodžiuj? — kreipėsi jis vėl į Elena.

— Aš nežinau, ko jūs iš manęs norite, — ry-dama ašaras sukuždėjo merga.

— Tai sužinosi, jei nežinai... — Senis vėl išsitraukė iš užjuostės krepį ir

pypkę...

Merga sėdėjo dabar užsiašarėjusi, susidėjusi rankas ant kelių, nei gyva, nei mirusi, lyg lauk-dama paskutinio smūgio, kuris turi ją pribagti.

— Sodžiuj kalba, kad tu mūsų Juozą priki-bai, — kimšdamas pypkę išdrožė Grigas ir žvilg-terėjo iš paniūrų į mergą.

— Gėdos netekai, bešarmate!... — vėl nesu-silaikė Grigienė.

— Tylėk, motin, neikišk savo skatiko, kur jo niekas neprašo, sakiau tau, — subarė savo senę.

— Nereikia nereikalingų žodžių...

Atsikėlė, priejo "duobę", iškraptė pelenuose žariją ir įdėjo pypkę. Papsėdamas, dūmais užsi-traukdamas, grįžo ir atsisėdo vėl senoj vietoj pas stalą.

— Taigi, mergel, — kalbėjo toliau, traukda-mas dūmus: — aš nenoriu žinoti, tiesa tai ar ne — paf-paf... Manau, kad netiesa — paf-paf... Bet dėl tų kalbų pas mus pasilikti toliau negali — paf-paf... Man gaila, labai gaila — paf-paf... Tu gėra darbininkė, paklusni mergaitė — paf-paf...

Buvai mums, kaip savas vaikas — paf-paf... Bet tau ir mums dabar bus geriau — paf-paf... jei apleisi mūsų namus...

Išėmė pypkę iš dantų, smarkiai nusispyrovė, atsiduso, lyg sunkų atliks darba, ir ėmė krapš-tytis straigtuku pypkės vidury.

— Niekur aš neisiu! — pravirko gausiomis ašaromis merga. — Nors užmuškite, niekur neisiu. Grigas dar kartą nusispyrovė.

— Kaip tai neisi? — sumišo senis. — Ko verki? Manai, aš tave nuskriausiu, algos nesumo-kėsiu? Ne, už visus metus sumokėsiu ir dar maisto pridėsiu, kad užtektų tau iki Kalėdų gyventi, kol kita, gaspadorių sau susiras...

— Tuščia jos, tos mano algos!... — suriko suknubusi ant suolo, apsidūmęs ašaromis mer-ga. — Išmiekinio mane Juozas... Kur dabar aš to-kia pasidėsiu?...

Grigienės ratelis pats savaime nustojo su-kęsis.

— Ak tu, paleistuve, ak tu, nedorėle, besar-mate!... Kaip tu Dievo nepabijojai, kaip žmonių akių nepasigėdinai!... — plūsta Grigienė merga.

Grigui iškrito pypkę iš rankų, išgirdęs Ele-nos žodžius. Matyti, senis dar vis tikėjo, kad jo įtarimai, skerdžiaus žodžių sukelti, neturi galu-tinio pamato... Kad reikalas tiek toli nebuvo dar nuėjęs...

— Tylėk, boba, kad tave kur paibelis! — rik-telejo ant žmonos. Pasilenkęs pakėlė nuo žemės pypkę, apšluostė rankovę ir užsikimšo už juostos.

— Tai ką tu sau gero manai? — sušuko dabar ant mergos. — Gal tikėjai, kad aš tave, driske, marčiosna imsiu?... Ką čia paleidai savo triū-bas! Piktai šūktelėjo, trenkęs kumščiu į stalą. — Kan man rytoj čia tavo nei kvapo nebeliktų!...

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicine Director
1938 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2722

TEL 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko skinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 69th STREET
Valandos: antradienį, 1-4 popiet.
ketvirtadienį, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880.
Residencijos tel.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilnas apdorojimas
ZEMA KAINA
Prilaimas Master Charge
ir VISA kortele.
R. SERENAS. Tel. 925-9063

MOVING

Apdorojimas perkraustymais
ir įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 374-1882 arba 374-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo progra-
ma Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLYN, 1360 bangos AM, veikia sek-
madieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryto.
perduodama vėliausių pasaulinių
linijų santrauka. Be to, komenta-
rai, muzika, dainos, ir Magduta
Pasaka. Ši programa veda Stepo-
nas ir Valentina Minkai. Būna
reikalingi kreiptis į Baltic Florist -
gėlių bei dovanių krantuve, 502 E
Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas 268-0489. Ten pat gau-
samos "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir li-
tuviškų dovanų.

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašal-
pos klubo narių poatostoginis susir-
inkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo
12 d. 1 val. po pietų Aneies kojak
salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai
prasomi atsilankyti, nes yra svarbių
reikalų aptarti. Bus ir vašes.
Rožė Didžgalvis, rašt.

Žemaičių Kultūros klubo poatosto-
ginis narių susirinkimas įvyks trečia-
dienį, rugsėjo 15 d. 1 val. po pietų
Aneies kojak salėje, esančioje 4500
So. Talman Ave. Nariai prasomi atsi-
lankyti. Yra svarbių reikalų aptarti.
Bus ir vašes.
Rožė Didžgalvis, rašt.

Chicago Lietuvių Našlių, Našliu-
kių ir Pavienių Draugisko klubo su-
sirinkimas įvyks penktadienį, rugse-
jo 10 d. Vėjų salėje, 47th ir Camp-
bell gatvės. Pradžia 6 val. vakare. ro
susirinkimo bus kavos.
E. M. McNamee, pirm.

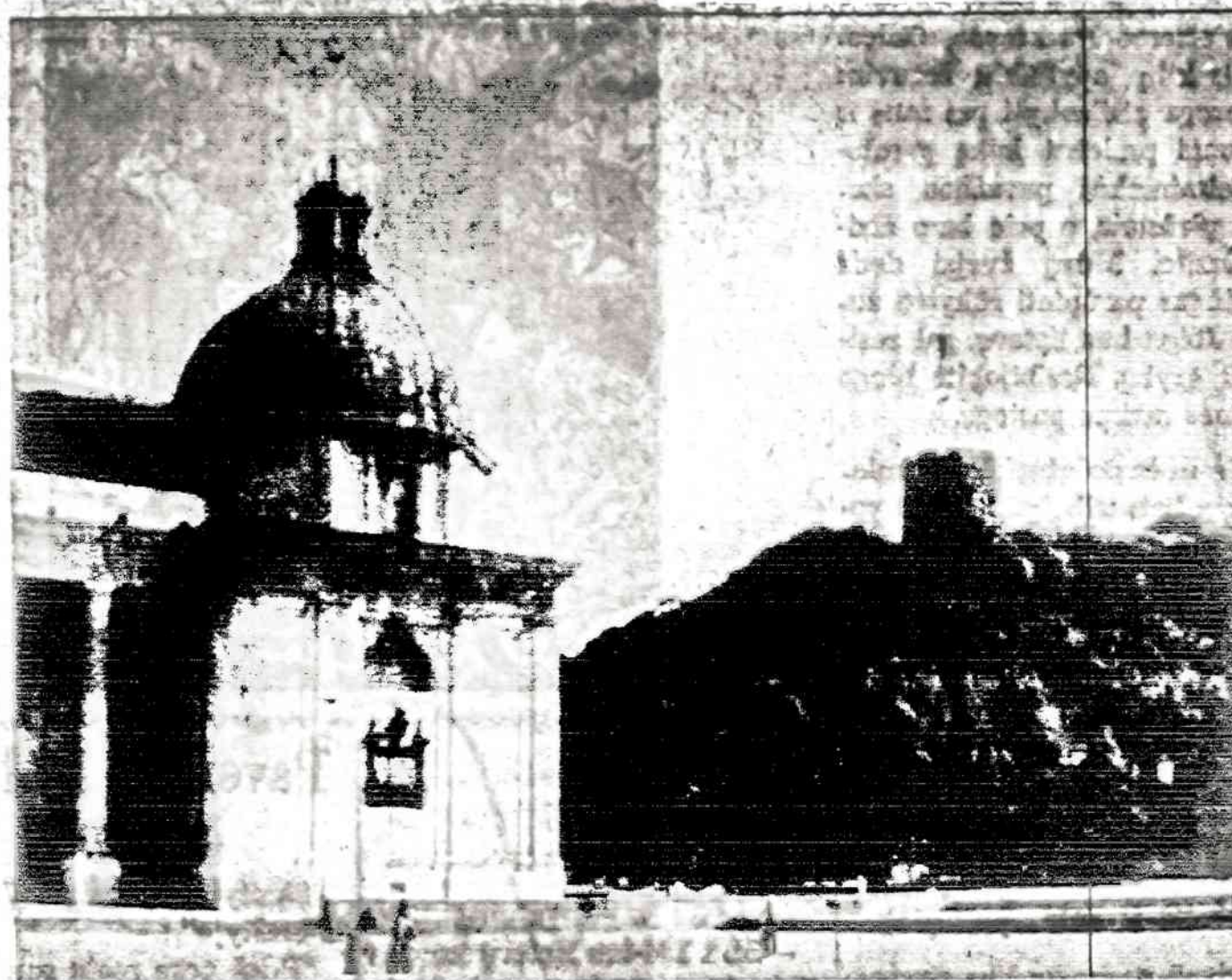
POPIEŽIUS ATIDĖJO KELIONĘ Į ISPANIJĄ

CASTEL GANDOLFO, Itali-
ja. — Popiežius Jonas Pau-
lius II, pasitaręs su ispanais,
nutarė savo kelionę į Ispaniją
atidėti.

Popiežius buvo sutikęs vykti
į Ispaniją spalio 14-22 dienomis.
Jis planavo aplankyti kelis svar-
besnius Ispanijos centrus. Bet
bijoma, kad ispaniai vėliau ne-
išmetinėtų popiežių, kad jis at-
vykęs prieš pačius rinkimus.

Praeitą šeštadienį į Madridą
suvažiavo Ispanijos vyskupai.
Konferencijai vadovavo ir sek-
retoriavo vyresnieji vyskupai.
Jie priėjo išvados, kad popie-
žius sako velionę turėtų atidėti
po rinkimų, tai niekas negalės
sakyti, kad popiežius darė įtaką
rinkikams.

Trys vyskupai nuvyko į Ro-
mą, pasimatė su popiežiumi ir
jį paprašė atidėti kelionę po
rinkimų.

Vilniaus Katedra

V. PŪTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

(Tęsinys)

Vladas Putvis

Šitas Pūtvio - nusistatymas
virto milžiniškos šaulių S-gos
reformos projektu. Šis projek-
tas turėjo būti vykdomas ne ad-
ministracinio aparato pagalba,
bet visuomeniškais - idėjinė-
mis savanoriškais priemonė-
mis. Pagrindinis reformos tiks-
las buvo sustiprinti šaulių Sa-
jungą, padarant joje atranką; su-
mažinant per daug išpūstą šau-
lių skaičių, o netekus balasto,
likusius apjungti pavyzdiniais
židiniais, kuriems nedaug reik-
sia apmokamo personalo. Mat, š
šaulių teiles įstojo nemaža šiau-
dinio elemento ir taip pat buvu-
sių fronto kovotojų, kurie buvo
vertingi kovose, bet sunkiai ap-
valdomi ramiose sąlygose. Dėl
pastarųjų buvo nemaža pagrįstų
nusiskundimų. Ir vienas ir kitas
elementas apskunkino šaulių or-
ganizaciją bei sudarė didelę kliū-
tį drausmės palaikyti ir auklė-
jamam - ideologiniam darbu
vykdyti.

Kaip graikų karžygys Herkules
ilgai dirbo, kol pagaliau išvalė
Augijos kūtes, taip ir šauliams
bei visiems susipratusiems lie-
tuvams reikia nelaukiant grieb-
tis ilgo, kantraus pasišventusio;
bet esmėje revoliucinio darbo,
Lietuvos gyvenime padarant
perversmą, "kad lietuviškumas,
dora ir demokratiškumas paim-
tų gyvenime viršų." (II, 210).
Šauliai tai padarys ne purtinda-
mi, bet auklėdami "kadru nau-
jų susipratusių sąžiningų pilie-
čių, kurie savo laiku pakeis ne-
tikėjusius". (II, 211-213). O auk-
lėjime geriausiai veikia ne iš-
orinė jėga, bet duodamas švie-
sus, taurus pavyzdys: "Vienin-
telis tikras kelias — skiešti tau-
tinį susipratimą, šviestis pačiam
ir šviesti kitus. Tuo pat būdu
nugalėsime ir šmugelį, būtent,
kurdami ir palaikydami koope-
ratyvus, besimokydami iš laik-
raščio ir knygų sveikai gyventi
ir vartoti sveiką politiką. Nak-
timis gaudydami kontrabandi-
ninkus, ne ką padarysim, dar
neduok Dieve, patys galim užsi-
krėsti, ar į kokią pagundą įkri-
sti. Ir su degtindaryste ir girta-
vimu taip jau ne kratomis ir skun-
dais laimėsime. Su tuo piktū tu-
rime kovoti, pirmiausia patys
ne lašo negerdami, paskui sklei-
dami blaivybės šūkius, dalyvau-
dami blaivininkų organizacio-
se. Šaulys, kuris su šautuvu tran-
kosi, kratydamas degtindarius,
skleisdamas pyktį ir nesupra-
timus, teršia mūsų broliją, da-
ro mums gėdą, šalin ji." (II, 212).
(Bus daugiau)

give...

so more will you

HEART
FUND

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar-
tauja taupymo ir namų
paskolų reikalus visose mū-
sų apylinkėse. Dejojame
jums, už mums parodyta
pasitikėjimą. Mes norėtu-
me būti jums naudingi ir
ateityje.

Sąskaitos apdorojimas
iki \$100,000
2657 W. 69 STREET
Chicago, IL 60625
Tel. 925-7408
8929 SO. HAWLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 578-9400

**MIDLAND
SAVINGS**
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. 60632
PHONE 254-4470

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural
rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight.
You'll like the relief in the morning.
Chocolated or pills, Ex-Lax is
"The Overnight Wonder."

Read label and follow
directions.
© Ex-Lax, Inc. 1982

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS
THAT ARE ALLOWING SAFE
FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF
THERE'S A SUDDEN STOP WHILE
YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE
MINIMUM SPEED STAY IN
THE RIGHT LANE.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYCIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICA)

2424 WEST 69th STREET
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 60465

REpublic 7-1211
274-4411

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

TEL: OLYmpic 2-1062

PETRAS BIELIUNAS

4248 So. CALIFORNIA AVE.

TEL: LAfayette 3-3471

DETROITO NAUJIENOS

DARBINGAS SVYTURIO
JCRU SAULIŲ KP. POSĖDIS

Posėdis įvyko pirm. Broniaus Valiukėno bute rugpjūčio 27 d. 3084 Kimmere, Dierborn Hts. Po sėdį pradėjo pirm. B. Valiukėnas. Buvo perskaityta darbo tvarkė iš 11 punktų, kurie pat. liui išnagrinėti. Protokola perskaitė sekretorius Antanas Vaitėnas. Po to pranešimą padarė pirm. B. Valiukėnas, apžvelgdamas gerai pavykusį liepos 5 d. 15 metų svyturio Jūrų šaulių kp. jubiliejų. Centro valdybos kultūrinį suvažiavimą ir Jūros dieną. Tai triguba šventė.

Kasiniškas Vincas Rinkevičius pranešė apie kasos stovį. Kas iš įvykusios šventės minėjimo buvo papildyta.

Motery vadovė Angelė Bukšienė padėjo visoms ir visiems taktininkams už nuosidžių pagalbą, ruošiant didelę šventę.

Vėliau buvo įamiai aptarti visi šventės pasiekimai. Prisimin. ta ir spauda, kuri aprašė gana švelniai, padarydama mažas pastabas. Svtyriečiai praėjusią šventę buvo gerai pasirodę.

Svečiai iš toliau, o ypač iš Chicago, buvo labai nuosidžiūti sutikti ir priimti. Ypač buvo laukiama aukštoji gerbiama ir mieliau laukiama centro vadovybė.

Detroitiečiai turėjome progą arčiau su vadovybe susipažinti ir atviriau išsikalbėti mums rūpimais šauliškais reikalais. Jų paprastumas ir švelnumas visiems labai patiko, todėl šauliai ir svečiai laukia sekancios progos susitikti.

Visi šauliai čikagiečiai buvo maloniai priimti, apnakvydinti ir lietuviško skonio maistu pavaišinti. Svečiai mūsų vaišingumu buvo nepaprastai patenkinti. Tai pirmas toks malonus su šauliais susitikimas.

Užbaigus šventę gausus Detroito šaulių ir svečių būrys susirinko prie autobuso atsisve-

kinti su garbingais šaulių vadais. Vieni kitiems spaudė rankas, glėbėsiavosi, tartum išvažiuoja už jūrų marių ir ilgai nebesimatys. Gaila, kad neatsirado, kas galėtų atsisveikinimo žodį tarti. Labai gaila, kad taip trumpai, tarytum, tik vieną valandėlę teviešėjo. Linkėjome išvykstantiems leimingos kelionės ir iki malnaus pasimatymo valio!

Autobusui judant, iš vietos mosikavo vieni kitiems baltomis nosinaitėmis. Viskas praėjo ko puikiausiai.

Dabar grįžtu prie posėdžio užbaigimo. Baigiantis posėdžiui, buvo priimtas nutarimas. Nutarta rugsėjo mėn. 26 d. ruošti stovyklos "Pilėnai" vasaros sezono uždarymą. Taip pat nutarta paskirti spaudai po 30 dol. Bičiulis buvo kitokios nuomonės.

Ilgai užsitęsęs posėdis, užibaigė geroje nuotaikoje. Po posėdžio ponis Gražina Valiukėnienė pakvietė visus prie vaišių stalo.

S. A.

St. Petersburg, Fla.

— Ponis Valerija Vaitiekūnienė (dail. Vaitiekūno žmona) su anūke Gilanda Miezelyte de Pasado (iš Kolumbijos) išvyko į Čikagą pagelbėti įsiruoti dukrai Daliai ir žentui naujoji rezidencijoj Oakbrook apylinkėje. Ponis R. Miezėlį perkėlė iš Kolumbijos, kur jis buvo Carton de Colombia — Container Corp. viceprezidentas, į Čikagą aukštesnėms pareigoms. Koresp.

ROCKFORDO ŽINIOS

ISVYKA Į GAMTĄ

Rockfordo R. Lietuvių Bendruomenės ir BALFo valdybos nutarė suruošti paskutinę šių metų išvyką į gamtą. Išvyka įvyks rugsėjo 18 dieną, šeštadienį.

dienį, i Lietuvių Klubo parką, prie Kishwaukee upės.

Kviečiame Rockfordo, Chicago ir kitų apylinkių lietuvių šia proga atsiankyti pas mus ir linksmai praleisti laiką gamtoje. Šeiminiškės pavaišins skanūs pietumis, o prie baro atsiėmėsite. Mūsų žvejai deda pastangas parūpinti rūkytos žuvis. Jeigu bus lietaus, gal rasime ir grybų. Nesibijokite blogo oro, nes turime pastogę.

Prie upės po ažuolais, su mieliais svečiais užbaigsime šios vasaros sezoną. Rockfordiečiai, prisidėkite savo darbu, kad ši išvyka būtų suorganizuota, o atvykę svečiai tinkamai pavaišinti. Klubo parko vartai bus atidaryti nuo pat ryto.

Rockfordietis

VLIKO TARYBOS POSĖDIS

(Atkelta iš antro puslapio)

"I Laivę" pasirodantių straipsnių, kurie tiesiog mėgina sušaukti VLIKo autoritetą ir yra beveik žemiau kritikos. Sunkiai suprantama, kaip grupė, dalyvaudama VLIKo sąstatė, neapleis be nuolatinio VLIKo draskymo su nemažėjančiu įžulimu. Tuo pasižymi J. Kojelio straipsniai, kaip "Kelias į Baltų Lygą" 84 m.

Pr. Povilaitis atkreipė Tarybos dėmesį į LFB stovyklos aprašymą Drauge, rugp. 7 d. Pagal korespondentą B. Juodelį, stovykloje kalbėdamas PLB pirm. V. Kamantas pareiškė: "Keičiantis aplinkybėms, išsivijus sudėčiai ir nuotakoms, ateis laikas, kai PLB liks vyriausias veiksnys Lietuvos laisvės atstatymo pastangose". Iš jo ankstybesnių pareiškimų atrodė, kad PLB valdyba jau yra tuo "vyriausiu veiksmu".

Posėdyje dalyvavo 13 grupių atstovai, iš 15. PLB valdyba atstovų neatstovė. Pakvietimas buvo pasiūstas valdybos pirminkui V. Kamantui. Į pakvietimą p. Kamantas neatsakė.

LKD biuletenis

B
Be sure
to crown
all fires.

JAU ATSPAUSDINTA

J. KLAUSEIKIO KNYGA

BRONIO RAILOS
NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ
LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,
arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKŠOS
619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

TRUMPAI

— SLA 134-tos Moterų kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 11 d., šeštadienį, Chicago Savings palatose, 6201 S. Western Ave., 12 val. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Bus kavutė.

— Union Pier, Mich., Lietuvių Draugija š.m. rugsėjo mėn. 11 d. 4 val. po pietų Mich. laiku Community Hall-salėje ruošia metinį narių susirinkimą. Po susirinkimo 6 val. bus metinė vakarienė. Vakarienės kaina 7 dol. asmeniui. Pinigus prašoma sumokėti iki rugsėjo mėn. 6 d. pas valdybos narius. Nesumokėjęs anksčiau vakarienės negaus. Po vakarienės bus šokiai. Visi nariai su svečiais kviečiami dalyvauti.

Valdyba

— Tautos šventę švenčiant, R. Liet. B-nės Marquette Parko apylinkės valdyba rugsėjo mėn. 12 d., sekmadienį, 10 val. ryto prie parapijos bažnyčios pakels vėliavas. Vėliau eisime į pamaldas. Visi lietuviai prašomi pagerbti Tautos šventę ir dalyvauti vėliavų pakėlimu. Ponios prašomos dalyvauti tautiniais rūbais.

Valdyba

— Peru Respublikoje eina kovos tarp vyriausybės policijos ir kalnų gyventojų.

Pavergtoji Lietuvoj

NERA INDŲ

Skaitytojas rašo "Valstiečių laikraštyje":

"Prieš porą metų parduotuvėse galima buvo nusipirkti dešimties litrų aliumininių bidonėlių pienui. Deja, nei Molėtuose, nei Utenoje tokių indų dabar negausi. Taip pat nelengva parduotuvėse rasti cinkuotų kibirų."

V. Masiokas

Malėtų rajonas.

PASIGENDAM ŽIRNIŲ

Žinome, kad maisto racionas turi būti įvairus. Tarp kitko, ir žirniai užima svarbią vietą maiste.

Tačiau Mažeikių rajone su žirniais liūdna istorija. Šio produkto parduotuvėse mažėja ir mūsų rajone, ir respublikoje, gal mažėja pasėliai ar jų nebe-
sėja? O gal dėl to kalti prekybininkai? Kiek žinau, kitose respublikose žirnių parduotuvėse pakankamai.

S. Martinkus

Stalius
(Europos Lietuvis)

— Kinija naikins kolchozus ir jėvams auginti leis veikti privatiems ūkiams.

— Pravda kritikuoja JAV prezidento Artimųjų Rytų politiką

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių tarptautinė organizacija. Lietuviams tikimasi tarnauti jau per 52 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuo dabus dirba.

SLA — išmokėte daugiau kaip ASTUOGNIS MILIJONUS dolerių apsaugoti savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis S.A. netiesioginio pelno, na-
rums patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas jau susivienijime apsidrausti iki \$10.000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąsias apdraudžia — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, moksliniam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — valkus apdraudžia pigia terminuota apdraudžia: už \$1.000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų vyrai visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų valdybą, jie jums mielai pagelbės ir SLA išsiaiš.

Galite kreiptis tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10061
287 W. 36th St.
Tel. (212) 642-2212

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAS, 259 pal., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraikio jaunas dienas ir susirūpinimą \$3.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSISIMOKEJIMAIS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke.

\$39,500. Savininkas duoda paskola.

2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas.

72-ros ir Campbell. \$39,000.

6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600 pajamų. Art 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens.

Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

HFLP WANTED — FEMALE

Darbininkų reikia

MOTINOS PADEJEJA

Reikalinga moteris butui valyti, prižiūrėti 2 metų kūdikį bei spalio mėn. gimstančią kūdikį. 1 arba 2 dienas savaitę arba po pusę dienos. Chicago šiaurėje.

Skambinti 935-3199

SEIMININKĖ IR VIREJA

Duodamas kambarys. Dviejų seim. Dažantinis mokestis. Reikalingi liudijimai. Artimoj šiaurėje. Skambinti angliškai: 337-3260

REPAIRS — IN GENERAL

Ivairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, SĄLDYTVUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS BEI KROSNIS.

Herman DeKys

Tel. 585-6624

MISCELLANEOUS

Ivairūs dalykai

ASTROLOGIJA IR KORTŲ SKAITYMAS — Astrological

Tarot Card Readings

\$10

ELEONORA JAKSTAS

4104 S. Archer Ave.

Tel. 523-3685 (Pr.)

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga

"Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo.

22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5.

Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI

TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali dau padėti teisininko PRANO ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS patvirtinta, "Sūdumos" šleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gauna na Naujienų administracijoje

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS

ir V. BRIZGYS

Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.

Šeštadieniais pagal susitarimą.

6606 S. Kedzie Ave.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITAS PARAGINK SKAITYTI

DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

6 — Naujienos, Chicago, 8, Ill. Friday, September 10, 1982